

УДК 342.195.653

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-6\(24\)-635-647](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-6(24)-635-647)

Стрельченко Оксана Григорівна професор кафедри публічного управління та адміністрування, Національна академія внутрішніх справ професор, доктор юридичних наук, професор, <https://orcid.org/0000-0001-5965-9764>

Корж-Ісаєва Таїсія Григорівна Начальник відділу аналітичної роботи та організації управління, Національна академія внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент; <https://orcid.org/0000-0002-8908-9923>

Ватанха Тетяна Василівна асистент кафедри терапевтичної стоматології, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, кандидат медичних наук, <https://orcid.org/0000-0003-3915-8844>

ХАРАКТЕРИСТИКА ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОХОДЖЕННЯ

Анотація. В умовах сьогодення багато викликів стоїть перед сучасною Україною щодо питання державотворення у межах якого відсутні як досвід так і наукові напрацювання у сфері публічного адміністрування та публічної служби в державних органах. Інститут публічної служби завжди залишався поза увагою дослідників у певних ідеологічних рамках та питаннях її проходження. Аналіз досліджень і публікацій показує, що більшість сучасних науковців вказують на необхідність нормалізації публічної служби та чіткого визначення її складових, але вони схиляються до інституційного (інституціонального) підходу. Актуальність дослідження полягає в тому, що на виконання вимог Конституції України в частині реалізації основоположних засад концепції щодо здійснення публічної влади відповідно до низки нових для національного конституціоналізму принципів, зокрема, принципів децентралізації, відповідальності та деконцентрації у поєднанні з принципами безперервності та повсюдності спричинює необхідність дослідження такої детермінанти, як «публічна служба». У низці відповідних норм Конституції України деякі з цих принципів викладені майже буквально, а інші – латентно. Розробляючи проблематику здійснення публічної влади, виходимо з низки таких положень, згідно з якими держава є гарантом і засобом суверенітету народу, нації; гарантом верховенства права, має унікальні засоби охорони та захисту прав і свобод громадян, громад, народу, нації; гарантом самоврядності територіальних громад; наділяється компетенцією та відповідальністю через

відповідні засоби правомірно обмежувати права та свободи громадян, громад; універсальним гарантом і вищою інстанцією, наділеною відповідальністю, зокрема, субсидіарною та субституційною щодо органів державної влади й органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб. Зазначені положення можуть трактуватися як аксіоматичними, так і такими, що потребують обґрунтування. Водночас вони становлять засади концепції українського людиноцентризму, який зі свого боку зумовлює функціональну єдність і системну позицію щодо таких правових категорій, як «публічна служба» та «державна служба».

Ключові слова: служба; публічна служба; державна служба; особливості публічної служби; публічні послуги; публічні службовці; державні службовці; обмеження прав публічних службовців; дисциплінарна відповідальність.

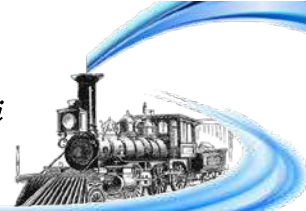
Strelchenko Oksana Hryhorivna National Academy of Internal Affairs, Professor of the Department of Public Management and Administration, Doctor in law, professor; <https://orcid.org/0000-0001-5965-9764>

Korzh-Ikaieva Taisiia Hryhorivna National Academy of Internal Affairs. Associate Professor, head of the department of analytical work and management organizations of the National Academy of Internal Affairs; Ph.D in Law, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-8908-9923>

Vatankhah Tetyana Vasylivna assistant of the Department of Therapeutic Dentistry of the National Medical University named after O.O. Bogomolets, candidate of medical sciences, <https://orcid.org/0000-0003-3915-8844>

CHARACTERISTICS OF PUBLIC SERVICE: MODERN ASPECT AND FEATURES OF ITS PASSAGE

Abstract. In today's conditions, modern Ukraine faces many challenges regarding the issue of state formation, within which there is a lack of both experience and scientific research in the field of public administration and public service in state bodies. The Institute of Public Service has always remained outside the attention of researchers in certain ideological frameworks and issues of its passage. Analysis of research and publications shows that the majority of modern scientists indicate the need to normalize the public service and clearly define its components, but they are inclined to the institutional (institutional) approach. The relevance of the research lies in the fact that the implementation of the requirements of the Constitution of Ukraine in terms of the implementation of the fundamental principles of the concept of the exercise of public power in accordance with a number of new principles for

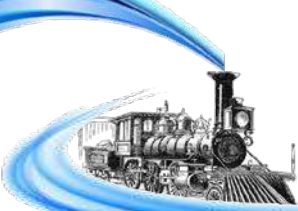

national constitutionalism, in particular, the principles of decentralization, responsibility and deconcentration in combination with the principles of continuity and ubiquity, necessitates such a study determinants like "public service". In a number of relevant norms of the Constitution of Ukraine, some of these principles are stated almost literally, while others are implicit. When developing the issue of the exercise of public power, we proceed from a number of such provisions, according to which the state is the guarantor and means of the sovereignty of the people, the nation; guarantor of the rule of law, has unique means of protecting and protecting the rights and freedoms of citizens, communities, people, and nations; guarantor of self-government of territorial communities; is vested with the competence and responsibility to legally limit the rights and freedoms of citizens and communities through appropriate means; a universal guarantor and a higher authority, vested with responsibility, in particular, subsidiary and substitutive in relation to state authorities and local self-government bodies, their officials and officials. The specified provisions can be interpreted as axiomatic or as those that require justification. At the same time, they form the basis of the concept of Ukrainian people-centrism, which in turn determines the functional unity and systemic position regarding such legal categories as "public service" and "state service".

Keywords: service; public service; Public Service; features of public service; public services; public servants; government officials; restriction of the rights of public servants; disciplinary responsibility.

Постановка проблеми. Сьогодні багато викликів стоїть перед сучасною Україною щодо питання державотворення у межах якого відсутні як досвід так і наукові напрацювання у сфері публічного адміністрування та публічної служби в державних органах. Інститут публічної служби завжди залишався поза увагою дослідників у певних ідеологічних рамках та питаннях її проходження. Аналіз досліджень і публікацій показує, що більшість сучасних науковців вказують на необхідність нормалізації публічної служби та чіткого визначення її складових, але вони схиляються до інституційного (інституціонального) підходу. Актуальність дослідження полягає в тому, що на виконання вимог Конституції України в частині реалізації основоположних засад концепції щодо здійснення публічної влади відповідно до низки нових для національного конституціоналізму принципів, зокрема, принципів децентралізації, відповідальності та деконцентрації у поєднанні з принципами безперервності та повсюдності спричинює необхідність дослідження такої детермінанти, як «публічна служба». У низці відповідних норм Конституції України деякі з цих принципів викладені майже буквально, а інші – латентно.

Мета статті полягає у ґрунтовному дослідженні категорій публічної служби та здійсненні її сучасної класифікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з формуванням публічної служби в Україні, виокремленням її особливостей та принципів організації, класифікації, що останнім часом стали предметом дослідження багатьох науковців та практиків. Окремі теоретичні аспекти організації та функціонування публічної служби розглянуто в працях В. Авер'янова, О. Андрійко, Ю. Битяка, О. Бедного, Є. Бородіна, О. Дрозда, В. Журавського, О. Задихайло, О. Запотоцької, Т. Коломоєць, В. Колпакова, О. Кузьменко, О. Попова, Р. Сербина, О. Стрельченко, Л. Стельмашук, А. Сіцінського, С. Серьогіна, Н. Липовської, В. Тимкова, О. Лазора, О. Лазор, О. Ярмиша та ін. [1].

Виклад основного матеріалу. Публічна служба як поняття соціально застосовують у визначенні характеру та способу діяльності людей, що відтворює факт суспільного розподілу праці. Публічна служба органічно пов'язана з державою та органами місцевого самоврядування, їхнім місцем і роллю в житті суспільства. У діяльності службовців публічної служби реально втілено завдання та функції держави. Оскільки посада містить частку компетенції відповідних органів, вона невідривна від його структури та водночас має за мету організацію особового складу органу – службовців публічної служби. З посадою – первинним структурним підрозділом – пов'язаний комплекс питань: встановлення посад, правила та способи їх заміщення, порядок переводу з посади на посаду. Отже, публічна служба, якщо її розглядати з огляду місця, яке вона посідає в організації держави, починається там, де встановлюється посада. Посада невідривна від організації державного апарату, органів місцевого самоврядування – встановлення посади завершує її. Система державного управління й організація державного апарату, що дісталась Україні у спадок від радянських часів, не відповідала вимогам часу та новим політичним реаліям. Саме тому впродовж двадцяти років постійно змінюється структура та функції органів публічної влади на всіх її рівнях.

Умови сьогодення, які полягають у трансформаційних євроінтеграційних процесах постала необхідність переосмислення призначення держави та публічної влади. Закономірно, що одним із стратегічних завдань адміністративної реформи було визначено запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади та місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних послуг. Відповідно, має змінитись і діяльність публічних службовців у нових умовах. Визначальним критерієм для таких змін є впровадження в діяльність службовців України європейських стандартів обслуговування громадян і професійного обслуговування політичного керівництва держави.

Зокрема на публічних службовців мають бути покладені завдання щодо ефективного виконання функції аналізу політики, забезпечення її реалізації,

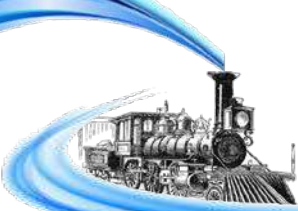

зокрема розробка проектів нормативних актів, управління публічними фінансами, а також щоденне адміністративне обслуговування приватних осіб. Для сучасної України багато викликів державотворення були надзвичайно складними через тягар радянського минулого та відсутність достатніх знань у сфері демократичного врядування. До нерозроблених, а також досліджуваних у певних ідеологічних рамках проблем належав й інститут публічної служби. На жаль, можна констатувати, що й дотепер для українського адміністративного права навіть саме поняття «публічна служба» є ще новим.

Спроби дослідження проблематики публічної служби в сучасній Україні почалися порівняно недавно, хоча ще у 50-х роках ХХ ст. відомий український правник Ю. Панейко визначав поняття «публічна служба», з огляду визначення держави як «корпорації публічних служб», а, відтак, публічна служба має змінюватися відповідно до потреб «загального інтересу».

Прихильником ще ширшого розуміння публічної служби став наш сучасник, професор О. В. Петришин, який до публічної служби зараховує державну, муніципальну службу та службу у недержавних організаціях (громадських організаціях, політичних партіях, та навіть – приватних підприємствах). На його думку, для публічної служби характерні такі ознаки: 1) обіймання посади у відповідних органах й організаціях незалежно від форм власності та конкретних організаційних структур; 2) службова спрямованість діяльності, що полягає у діяльності не на себе, а на обслуговування «чужих» інтересів; 3) професійність службової діяльності, тобто здійснення такої діяльності на постійній основі, що потребує певних знань і наступності, та є основним джерелом матеріального забезпечення працівника. Загалом погоджуючись із цією позицією, мусимо лише зробити застереження щодо спірності належності до публічної служби у недержавних організаціях і, тим більше, у приватних підприємствах. За таких умов нівелюється різниця між публічним і приватним сектором, зайнятістю за приватним (трудовим) правом, і, власне, публічною службою. На наш погляд, є потреба дуже чітко визначити грань, яка встановлює межі публічної служби. Відповідь на це питання пов'язана з різними підходами щодо меж публічної служби, для окреслення яких запропоновано методологічно розглянути явище публічної служби в інституціональному та функціональному аспектах.

З огляду на інституціональний аспект, публічна служба в найширшому значенні може бути здійснена працівниками усіх організацій публічного сектору: органів державної влади (тобто не лише виконавчої, а й законодавчої та судової); державних підприємств та установ; органів місцевого самоврядування; комунальних підприємств й установ. Тобто, до поняття публічної служби включають діяльність працівників усіх інституцій, які виконують публічні завдання, в тому числі діяльність державних або

муніципальних лікарів, вчителів тощо. У вужчому розумінні в інституційному вимірі публічну службу розглядають як діяльність, насамперед, службовців органів державної виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування [2; 3].

Функціональний аспект є важливим з огляду на те, що протягом останніх десятиріч завдання публічної адміністрації в багатьох країнах не лише виконуються органами та організаціями публічного (державного та муніципального) сектору, а й делегуються громадським організаціям і навіть приватним структурам. Тобто йдеться про розширення кола суб'єктів, залучених до виконання публічних функцій, і про визначення меж публічної служби через реалізацію публічних завдань. Обираючи підхід, на наш погляд, варто керуватися, в першу чергу, потребами практики. Зокрема функціональне розуміння публічної служби важко назвати корисним для правового регулювання відповідних відносин в Україні. У цьому контексті також важливо виходити зі специфіки правової системи, до якої належить наша країна. Адже у країнах романо-германської правової сім'ї відносини у сфері публічної служби належать до сфери регулювання публічного права, натомість в англосаксонській системі права поділ права на публічне та приватне фактично відсутній [3].

Слід визнати, що різні підходи до розуміння категорії «публічна служба» прослідковано у законодавстві іноземних держав, зважаючи також на історико-правові традиції конкретних країн. Наприклад, у країнах англо-американської правової системи термін «публічна служба» поширено на всі організації публічного сектору, а статус публічного службовця розповсюджено на більшість працівників публічного сектору, зокрема викладачів, лікарів тощо. Натомість для означення діяльності професійних чиновників – службовців державного (урядового) апарату в цих країнах використовують термін «цивільна служба» [4].

У законодавстві України термін «публічна служба» донедавна взагалі не застосовувався. Натомість використовувалися два інших поняття: «державна служба» та «служба в органах місцевого самоврядування» [4; 5].

Згідно з нормами чинних законодавчих актів, державна служба – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо: аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів; забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-

правових актів; забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг; здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства; управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; управління персоналом державних органів; реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством [6], а служба в органах місцевого самоврядування – це професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які займають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом [7].

До речі, доцільно звернути увагу на таку характеристику служби в органах місцевого самоврядування, як діяльність «на постійній основі». Досить часто в іноземних країнах за цим критерієм виділяють основну групу публічних службовців – власне «чиновників».

Уперше термін «публічна служба» в сучасній Україні на законодавчому рівні використано Кодексом адміністративного судочинства України з подальшим його удосконаленням.

У літературі зазначається, що служба в суспільстві поділяється на державну і недержавну залежно від наявності державних і недержавних організацій (громадських, корпоративних, автономних). У суспільстві також є департаменти державної служби та Держслужби у цивільних справах. Державні службовці включають неурядові організації та установи, громадські та політичні організації, а також служби в державних організаціях, працівники яких не мають статусу державної служби. Для державних служб-державні служби та служби місцевого самоврядування.

Формулювання категорії публічна служба на законодавчому рівні відбувалося у Кодексі адміністративного судочинства України як діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування.

Так, В. Б. Авер'янов визначав поняття «публічна служба» похідною від поняття публічна адміністрація, ключовими елементами якої виступають органи виконавчої влади та виконавчі органи місцевого самоврядування [8].

В. С. Журавський та В. О. Серьогін розглядають «публічну службу» як службу в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, спрямовану на вирішення суспільних справ [9].

О. С. Петренко визначила два підходи до формулювання поняття «публічна служба»: як служби в апараті центральних і місцевих органів

виконавчої влади, служби в апараті органів прокуратури, діяльність неатестованих працівників апарату органів внутрішніх справ та військових формувань; діяльність з надання публічних послуг населенню в публічних корпораціях, місцевих органах влади [10].

Т. О. Коломоєць визначає «публічну службу» як діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування [11]. Термін «публічна служба» є складним за своїм змістовим наповненням й охоплює два блоки: а) інституційний (інституціональний) – це коло осіб, для яких виконання публічних функцій є професійною діяльністю; б) функціональний – сама процедура виконання відповідної професійної діяльності [11].

П. О. Комірчий дає таке визначення публічної служби: вид служби, який об'єктивується в професійній діяльності фізичних осіб (публічних службовців), що фінансується за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів і здійснюється на посадах у державних органах та органах місцевого самоврядування, на які вони призначаються (обираються); виявляється у виконанні та практичній реалізації публічної влади. Дане визначення є більш вдалим з точки зору змістового наповнення публічної служби [12, с. 54].

В. О. Галай визначає публічну службу як професійну діяльність службовців, які займають посади у органах публічного управління, постійно та безпосередньо здійснюють повноваження публічного врядування на засадах взаємодії з громадськістю, персональної відповідальності та оплатності (публічна служба у вузькому розумінні), а також осіб, які призначені на посади політичними діячами, осіб залученими на тимчасовій основі радниками (представниками патронатної служби) тощо (публічна служба у широкому розумінні). [13, с. 65]. Дослідниця вважає, що власне публічна служба визначається як різновид професійної, політично неупередженої публічної діяльності.

Поєднавши усі представлені підходи щодо публічної служби, доцільно запропонувати поділ (порівняно умовний) систем публічної служби на підставі узагальнення іноземного досвіду. Так, наприклад, за способом набору та просування публічною службою системи мають поділ на: система кар'єри (службовці, прийняті на роботу на нижчих щаблях кар'єри, просуваються по службі, отримують підвищення та збільшення платні); система посад (службовців приймають на певні посади, постійна робота на певній посаді не надається, службовець не просувається по службі, всі ж умови праці закріплено в колективних договорах та контрактах); комбінована (змішана) система (поєднання елементів попередніх двох) [11]

Залежно від політичних факторів впливу на обіймання посад на публічній службі – система заслуг (просування по службі залежить від професійних якостей особи) та система здобичі (розподіл посад на публічній службі лише між членами політичної партії, яка перемогла на виборах) [11]

Багатофункціональність держави визначає внутрішню диференціацію публічної служби. Основними видами публічної служби є: служба в органах державної влади (державна служба); служба в органах місцевого самоврядування (муніципальна служба). Принципових відмінностей у службовій діяльності державних службовців та службовців місцевого самоврядування немає. Для повнішого усвідомлення суті публічної служби доцільно зупинитися на інших класифікаціях публічної служби [14].

На наш погляд, усі види публічної служби можна розділити на дві групи: цивільна публічна служба; мілітаризована публічна служба.

Цивільна публічна служба поділяється на: загальну публічну службу; спеціалізовану публічну службу (наприклад, дипломатичну).

Мілітаризована публічна служба розділяється на: військову службу; – правоохоронну службу тощо. Зокрема, відомим є поділ публічної служби на цивільну та мілітаризовану. Мілітаризованій службі характерне особливе призначення і завдання, спеціальний порядок формування та проходження служби, спеціальні вимоги щодо професійної підготовки. Особливими характеристиками мілітаризованої служби є: здійснення охоронної функції, що полягає в охороні та захисті законності й правопорядку, територіальної цілісності та безпеки держави, захисті життя й здоров'я громадян; можливість застосування примусу (легальне застосування насильства); наявність чіткої системи субординації, суворої ієрархії особового складу, обов'язковості наказів. Крім того, при прийнятті на мілітаризовану службу, як правило, визначено жорсткіші вимоги щодо віку, стану здоров'я, фізичної підготовки тощо. Також службовці мілітаризованої служби мають спеціальні зовнішні атрибути (форму одягу, зовнішні відзнаки), їм присвоюють спеціальні звання [15].

В Україні до мілітаризованої служби належать: – військова державна служба – у Збройних Силах України, Службі безпеки України; – правоохоронна (воєнізована) державна служба – в органах внутрішніх справ (поліції), державній прикордонній службі тощо. Після запровадження повноцінної муніципальної поліції її теж можна буде вважати частиною мілітаризованої служби [16].

Інший вид публічної служби становить служба професійного апарату чиновників, тобто осіб, що забезпечують функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування. У країнах Європи цей вид служби зазвичай називається цивільною службою, що також дозволяє відмежувати її

від служби мілітаризованої та якнайкраще відповідає основному обов'язку цих службовців – служінню суспільству. Акцент на цивільному характері служби зроблено у багатьох країнах, наприклад, у Законі Латвії «Про державну цивільну службу», Законі Польщі «Про цивільну службу» та ін.

Однак вважається, що термін «цивільна служба» проходить із Великобританії. У правовій системі цієї країни основними джерелами права є прецеденти, засновані на традиціях і конституційних договорах, і сьогодні добре відомо, що не існує єдиного Уніфікованого закону і положення про державних службовців, нормативних положень про формування державних службовців як апарату, що гарантує функціонування держави і реалізація прав і свобод людини визначається розпорядженням Ради з державної служби (незалежного неполітичного органу, що здійснює нагляд за призначенням вищих державних службовців). Цей же закон регулює порядок відбору кандидатів на посаду державних службовців, процедуру призначення на посаду і т.д. Кодекс поведінки державних службовців відіграє важливу роль, визначаючи обов'язки і повноваження державних службовців за призначенням громадян. Можна сказати, що закон визначає принципи діяльності державних службовців, зокрема пріоритети суспільних інтересів, чесності, об'єктивної адекватності та неупередженості. Ці цінності сприяють уряду в реалізації політики в області якості і забезпечують реалізацію прав громадян у відносинах з адміністрацією. Державні службовці в цілому пов'язані з виконанням "стандартних" функцій одного і того ж типу адміністрації, які, як правило, не мають своїх особливостей.

У сучасних умовах основною метою діяльності цивільних службовців є сервісна функція. Крім того, такі функції проявляються у багатьох формах, зокрема, в обслуговуванні політичного керівництва держави, наданні адміністративних послуг громадянам та організації надання інших державних послуг. У разі України це, перш за все, служба в апаратах Кабінету Міністрів, міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади України, так званих «державних публічного адміністрування». Прояв «універсальності» загальної цивільної служби проявляється також в тому факті, що в багатьох країнах (особливо в системі кар'єрного зростання) заохочується переміщення співробітників між міністерствами (горизонтальне переміщення посад). Крім того, ця тенденція фактично стає правилом для високопоставлених чиновників, особливо в країнах на рівні статс-секретарів міністерств і в системі статусів. Але спецслужби покликані забезпечувати діяльність держави в певних вузьких областях. Спеціалізований корпус державних цивільних службовців, як правило, складають дипломатичні та консульські служби. Оскільки міжнародний характер їх діяльності передбачає безліч функцій, пов'язаних з організацією обслуговування. В Україні також пропонується

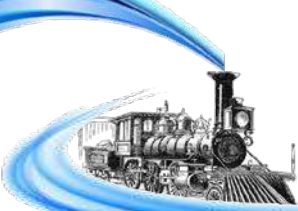

приєднати послуги прокуратури до спеціалізованих служб, враховуючи обмежену можливість горизонтального переміщення з прокуратури до органів виконавчої влади, а також організаційно-правовий статус прокуратури, заступника прокурора, прокурорської служби, слідчого прокуратури, який встановлений Законом України «Про прокуратуру».

Висновки. Важливим питанням при визначенні чітких меж поняття «публічної служби» є доцільність розмежування політичних та адміністративних (офіційних, службових, бюрократичних, чиновницьких) посад в органах публічної адміністрації. Класифіковано публічну службу на цивільну публічну службу та мілітаризовану публічну службу. Цивільна публічна служба поділена на загальну публічну службу та спеціалізовану публічну службу (наприклад, дипломатичну). Мілітаризована публічна служба складена з військової служби, правоохоронної служби тощо. Відповідно, з метою удосконалення детермінанти «публічної служби» доцільно її визначати як професійну діяльність суб'єктів публічної адміністрації із реалізації публічно-владних повноважень, за виконання яких здійснюється оплата за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Література:

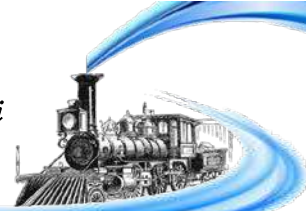
1. Владовська К. До питання про правову природу поняття «публічна служба» у законодавстві України та в адміністративно-правовій доктрині. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. №2. С. 124-128.
2. Кузьменко О. В. Адміністративне право зарубіжних країн : курс лекцій. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 528 с.
3. Кузьменко О. В. Курс адміністративного права України : підручник / за ред. О. В. Кузьменко. Київ : Юрінком Інтер, 2018, 904 с.
4. Стрельченко О. Г. Природа та особливості відповідальності публічних службовців сфери обігу лікарських засобів. Актуальні питання адміністративного права і процесу : матеріали наук.-практ. семінару / редкол.: О. В. Кузьменко (голова), І. Д. Пастух, О. К. Волох. Київ : Кафедра, 2018. С. 154–158.
5. Стрельченко О. Г. Доктринальна характеристика публічної служби в Україні: поняття та класифікація. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2019. № 1 (17). С. 104-111.
6. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 10.12.2015 (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 3633-IX від 11.04.2024). Відомості Верховної Ради України, 2016, № 4, ст.43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
7. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 1638-IX від 14.07.2021). Відомості Верховної Ради України. 2001, № 33, ст. 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
8. Авер'янов В. Б. Актуальні завдання створення нового законодавства про державну службу в Україні. Юридичний журнал. 2005. № 8. URL: <http://justinian.com.ua/article.php?id=18.doi:10.32702/2307-2156-2005.3.100>.
9. Журавський В. С., Серьогін В. О., Ярмиш О. Н. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : підручник. Київ : Ін Юре, 2004. 672 с.

10. Петренко О. С. Формування інтегрованого інституту публічної служби в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.03. Дніпропетровськ : ДРІДУНАДУ, 2008. 20 с.
11. Коломoeць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
12. Комірчий П.О. Адміністративно-правові засади публічної служби у правоохоронній сфері. Дис. ... докт.юр.наук. Спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; міжнародне приватне право. К., 2020. 611 с.
13. Галай В.О. Сучасна концепція принципів публічної служби в адміністративному праві України. Дис. ... докт. юрид. наук. спец. 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Ірпінь, 2020. 581 с.
14. Стрельченко О. Г. Особливості вступу до патрульно-постової служби як одного із різновидів публічної служби. Механізм правового регулювання правоохоронної та правозахисної діяльності в умовах громадянського суспільства (осінні читання) : тези доп. та повідомл. учасників Всеукр. наук. конф. (27 жовт. 2017 р.) / упоряд. Г. Я. Савчин. Львів: ЛьВДУВС, 2017. 448. С. 365–396.
15. Дубенко С. Д. Кадрове забезпечення державного управління в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка. Львів : Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2002. 352 с. doi: <https://doi.org/10.36030/2311-6722-2019-1-13-20>.
16. Битяк Ю. П. Проблеми визначення системи законодавства про державну службу. Право України. 2006. № 5. С. 22–26.

References:

1. Vladovska K. (2022). Do pytannia pro pravovu pryrodu poniattia «publichna sluzhba» u zakonodavstvi Ukrainy ta v administratyvno-pravovii doktryni [To the question of the legal nature of the concept of "public service" in the legislation of Ukraine and in the administrative-legal doctrine]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo - Analytical and comparative jurisprudence*, 2, 124-128.
2. Kuzenko, O.V. (2014). *Administratyvne pravo zarubizhnykh krain* [Administrative law of foreign countries]. Kyiv: Yurinkom Inter [inUkrainian].
3. Kuzmenko, O.V. (2018). *Kurs administratyvnoho prava Ukrainy* [Course of Administrative Law of Ukraine]. O.V. Kuzmenko (Eds.). Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
4. Strelchenko, O.H. (2018). *Pryroda ta osoblyvosti vidpovidalnosti publichnykh sluzhbovtziv sfery obihu likarskykh zasobiv* [Nature and peculiarities of responsibility of public servants in the sphere of medicines circulation]. *Aktualni pytannia administratyvnoho prava i protsesu*, Topical issues of administrative law and process: Proceedings of the Scientific and Practical Conference (pp. 154-158).
5. Strelchenko O. H. (2019). *Doktrynalna kharakterystyka publichnoi sluzhby v Ukraini: poniattia ta klasyfikatsiia* [Doctrinal characteristics of public service in Ukraine: concept and classification.]. *Filosofski ta metodolohichni problemy prava - Philosophical and methodological problems of law*. № 1 (17). S. 104-111.
6. *Zakon Ukrainy Pro derzhavnu sluzhbu : pryiniaty 10 hrud. 2015 roku* [Law of Ukraine on civil service] (zi zminamy ta dopovnenniamy, vnesenymy Zakonom Ukrainy № 3633-IX vid 11.04.2024). (2015, December 10). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine* (2016), 4, 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
7. *Zakon Ukrainy Pro sluzhbu v orhanakh mistsevoho samovriaduvannia : pryiniaty 7 cher. 2001 roku № 2493-III* (zi zminamy ta dopovnenniamy , vnesenymy Zakonom Ukrainy № 1638-IX vid 14.07.2021) [Law of Ukraine On service in local self-government bodies: dated June 7, 2001 №. 2493-III (as amended by Law of Ukraine No. 1638-IX dated July 14, 2021)]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine* (2001), 33, 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

8. Averianov, V.B. (2005). Aktualni zavdannia stvorennia novoho zakonodavstva pro derzhavnu sluzhbu v Ukraini [Actual tasks of creating new legislation in public service in Ukraine]. Yurydychnyi zhurnal, Law Journal, 8. Retrieved from <http://justinian.com.ua/article.php?id=18>.doi: 10.32702/2307-2156-2005.3.100 [in Ukrainian].
9. Zhuravskiy, V.S., Serohin, V.O., & Yarmysh, O.N. (2004). Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannya v Ukraini [State building and local self-government in Ukraine]. Kyiv: In Yure [in Ukrainian].
10. Petrenko, O.S. (2008). Formuvannya intehrovanooho instytutu publichnoi sluzhby v Ukraini [Formation of an integrated institute of public service in Ukraine]. Extended abstract of candidate's thesis. Dnipropetrovsk: DRIDUNADU [in Ukrainian].
11. Kolomoiets, T.O. (2011). Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs [Administrative law of Ukraine. Academic course]. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
12. Komirchyi, P.O. (2020). Administratyvno-pravovi zasady publichnoi sluzhby u pravookhoronni sferi [Administrative and legal principles of public service in the field of law enforcement]. Doktor`s thesis. Kiev.
13. Halai V.O. (2020). Suchasna kontseptsii pryntsyviv publichnoi sluzhby v administratyvnomu pravi Ukrainy [Modern concept of the principles of public service in the administrative law of Ukraine.] Doktor`s thesis. Kiev.
14. Strelchenko, O.H. (2017). Osoblyvosti vstupu do patrolno-postovoi sluzhby yak odnoho in riznovydiv publichnoi sluzhby [Features of joining the patrol service as one of the varieties of public service]. Mekhanizm pravovoho rehuliuвання pravookhoronnoi ta pravozakhysnoi diialnosti v umovakh formuvannya hromadianskoho suspilstva (osinni chytannia), The Mechanism of Legal Regulation of Law Enforcement and Human Rights Activities in the Formation of Civil Society (Autumn Readings): Proceedings of the All-Ukrainian Scientific Conference (pp. 365- 396).
15. Dubenko, S.D. (2002). Kadrove zabezpechennia derzhavnoho upravlinnia v Ukraini [Public administration in Ukraine].
16. Bytiak, Yu.P. (2006). Problemy vyznachennia systemy zakonodavstva pro derzhavnu sluzhbu [Problems of defining the system of civil service legislation]. Pravo Ukrainy, Law of Ukraine, 5, 22-26 [in Ukrainian].